

Dosarul nr. 3ra-777/21

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

Î N C H E I E R E

8 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și de către Mihai Cristian,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic NOI și Mihai Cristian împotriva Comisiei Electorale Centrale, persoană terță Agenția Servicii Publice cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva hotărârii din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 1 iulie 2021 Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și Mihai Cristian, au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată (contestație) în ordinea contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, persoană terță Agenția Servicii Publice cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale din 28 iunie 2021 s-a respins cererea de modificare a anexei nr. 1 la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4958 din 4 iunie 2021 „Privind demersul de înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic NOI, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”.

Au considerat această hotărâre ca fiind neîntemeiată și nefondată, motiv pentru care au susținut că urmează a fi anulată, deoarece încalcă în mod direct și grav dreptul candidatului electoral de a modifica lista de candidați la funcția de deputat pentru alegerile parlamentare, prevăzut de art. 87 alin. (1) Cod electoral și dreptul persoanei de a fi ales, prevăzut de art. 38 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova.

Astfel, au relatat că la 25 iunie 2021 președintele Partidului Politic NOI a depus în adresa Comisiei Electorale Centrale o cerere, înregistrată cu nr. CEC-7/13737,

prin care s-a solicitat modificarea listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, și anume înlocuirea unui candidat și schimbarea ordinii candidaților în listă, iar în urma verificării prealabile a documentelor prezentate, s-a constatat lipsa deciziei formațiunii politice privind modificarea listei de candidați conform prevederilor art. 87 alin. (2) Cod electoral, așa încât la 27 iunie 2021 a fost întocmită o notă informativă, prin care Partidului Politic NOI i-au fost comunicate deficiențele constatate și acordat un termen de până la 28 iunie 2021, ora 12.00, pentru prezentarea actelor lipsă, concomitent Partidul fiind atenționat asupra necesității de a fi respectate condițiile pe care trebuie să le întrunească potențialii candidați, cu referire la nota informativă privind rezultatele recepționării și verificării documentelor electorale, întocmită și prezentată de către Comisia Electorală Centrală la 30 mai 2021.

La fel, au arătat că la 28 iunie 2021 Mihai Cristian a depus la Comisia Electorală Centrală o cerere, înregistrată cu nr. CEC-7/13781, prin care a solicitat anexarea la setul de acte depus anterior de către Partidul Politic NOI, a documentelor suplimentare și anume, cererea de suspendare a executării actelor administrative din 2 iunie 2021 depusă la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cererea de suspendare a executării decretului fostului Președinte al Republicii Moldova, depusă la 23 iunie 2021 la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, încheierea din 16 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani privind respingerea cererii de suspendare a executării decretului și extrasul din registrul de stat al populației, menționând în cerere că potrivit acestuia numărul de identificare de stat, atribuit lui Mihai Cristian, este valabil la situația din 28 iunie 2021.

Tot la 28 iunie 2021 președintele Partidului Politic NOI a înaintat un demers, înregistrat de Comisia Electorală Centrală cu nr. CEC-7/13782, la care, a fost anexat procesul-verbal nr. 3 din 23 iunie 2021 al ședinței extraordinare a Consiliului Național al Partidului Politic NOI, în cadrul căreia s-a decis operarea modificărilor în lista de candidați, prin includerea candidatului Mihai Cristian la poziția nr. 2, excluderea din listă a candidatului de la poziția nr. 4, transferarea a doi candidați la alte poziții, fiind decis că în cazul neacceptării candidatului Mihai Cristian de a fi introdus în lista de candidați, atunci lista candidaților va rămâne cea aprobată de Comisia Electorală Centrală la 4 iunie 2021.

În urma examinării materialelor s-a constatat că Mihai Cristian, candidatul propus de a fi inclus în listă la poziția nr. 2, a figurat anterior în lista candidaților la funcția de deputat, aprobată prin procesul-verbal nr. 1 al ședinței Consiliului Național al Partidului Politic NOI din 27 mai 2021, iar ulterior a fost exclus din listă de către Partid conform procesului-verbal nr. 2 din 2 iunie 2021. Tot atunci s-a dispus verificarea identității solicitantului în registrul de stat al alegătorilor, care importă datele din registrul de stat al populației deținut de Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, iar în urma verificării după IDNP-ul de pe buletinul de identitate prezentat în copie, s-a constatat că Mihai Cristian nu deține cetățenia Republicii Moldova. Totodată, Comisia Electorală Centrală s-a adresat Agenției Servicii Publice cu o interpelare (nr. CEC-8/3930 din 17 mai 2021) referitor la valabilitatea actului de identitate prezentat de către Mihai Cristian, precum și dacă acesta deține cetățenia Republicii Moldova, iar la 21 mai 2021, Comisia Electorală Centrală a primit răspunsul (nr. CEC-7/12484) de la Agenția Servicii Publice,

conform căruia, în temeiul decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020, ce a intrat în vigoare la publicarea acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 3 noiembrie 2020, lui Cristian Mihai i s-a retras cetățenia Republicii Moldova în temeiul prevederilor art. 88 lit. c) din Constituția Republicii Moldova și ale art. 23 alin. (1), lit. a) din Legea cetățeniei nr. 1024/2000 și astfel, ca urmare a executării decretului Președintelui Republicii Moldova, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova pe numele titularului a devenit nevalabil la data de 3 noiembrie 2020, informație actualizată în registrul de stat al populației.

Au comunicat că din aceste considerente, Comisia Electorală Centrală s-a adresat instanței de judecată, iar la 3 iunie 2021 aceasta fost înștiințată că actul administrativ de retragere a cetățeniei Republicii Moldova lui Cristian Mihai nu a fost suspendat, prin încheierea 21 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani fiind respinsă cererea reclamantului Rizea (Mihai) Cristian cu privire la suspendarea executării actului administrativ – decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020, privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova lui Cristian Mihai. Încheierea dată a fost menținută prin decizia din 29 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins recursul declarat de Rizea (Mihai) Cristian, fiind irevocabilă din momentul emiterii.

În opinia reclamantilor, concluziile Comisiei s-au bazat pe înscrisurile indicate fără a se ține cont de dispozițiile art. 22 Cod electoral, și de faptul că Agenția Servicii Publice, în virtutea atribuțiilor sale, nu a comunicat Comisiei toată informația necesară, ci doar cea care i-a convenit, în vederea neadmiterii lui Mihai Cristian ca și candidat în campania electorală pentru alegerile parlamentare, iar contrar exigențelor art. 21 alin. (1) și art. 24 alin. (1) Cod administrativ, Agenția Servicii Publice a informat Comisia Electorală Centrală doar despre declararea nevalabilității actelor de identitate ale lui Mihai Cristian, fără a comunica despre contestarea acțiunilor Agenției în instanța de judecată, acțiunea sa fiind primită pe rol, iar cererea privind suspendarea efectelor juridice ale actelor Agenției nefiind încă examinată.

Au mai relatat că decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020 se referă la Cristian Mihai, iar membrul Partidului Politic NOI este Mihai Cristian, în Republica Moldova fiind 8 persoane care au numele de Mihai și prenumele Cristian, și o singură persoană cu numele Cristian și prenumele Mihai, decretul indicat al Președintelui Republicii Moldova neconținând suficiente date ce ar identifica reclamantul Mihai Cristian ca fiind persoana căruia i s-a retras cetățenia, iar în registrul de stat al populației numărul său de identificare nu a fost anulat, acesta neconținând nici date privind anularea actelor sale de identitate, cu atât mai mult avizul Agenției Servicii Publice nr. 01/3491 privind recunoașterea lui Rizea Cristian a cetățeniei Republicii Moldova nu a fost anulat, fiind valabil.

Reclamantii au specificat că Mihai Cristian a contestat în instanță decretul Președintelui Republicii Moldova și, deși prin hotărâri judecătorești a fost respinsă solicitarea de suspendare a acestuia, Aparatul Președintelui Republicii Moldova a indicat la cererea sa că legalitatea decretului nominalizat urmează a fi verificată de instanța de judecată, astfel încât decretul respectiv nu are potrivit art. 145 Cod administrativ, puterea lucrului decis, și astfel Comisia Electorală Centrală a încălcat

drepturile invocate supra, hotărârea contestată fiind ilegală și în contextul dispozițiilor art. 171 alin. (4) Cod administrativ.

Suplimentar au menționat, că anterior Mihai Cristian a depus o cerere de înregistrare la Comisia Electorală Centrală în calitate de candidat independent la alegerile parlamentare, fiind admisă cererea respectivă, motiv pentru care au apreciat inexplicabil faptul de ce în cazul dat Comisia a procedat în contradictoriu.

Reclamanții, Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și Mihai Cristian, au solicitat:

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 5095/2021 din 28 iunie 2021 „Cu privire la cererea de modificare a anexei nr. 1 la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4958 din 4 iunie 2021 „Privind demersul de înregistrare a candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic NOI, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe (trezorierul)”;
- obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind dispunerea admiterii integrale a demersului Partidului Politic NOI din 25 iunie 2021 cu numărul de înregistrare CEC-7/13737, concretizat prin demersul din 28 iunie 2021, cu numărul de înregistrare CEC-7/13782 de modificare a anexei nr. 1 la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4958 din 04 iunie 2021, cu includerea lui Mihai Cristian la poziția nr. 2 ca candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova și schimbarea ordinii candidaților.

Prin hotărârea din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond în contextul cerințelor deduse judecării, cu trimitere la prevederile art. 5, 6, 7, 219, 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, art. 72 alin. (1) și (3), 73 alin. (1) și (7), art. 82 Cod electoral, a concluzionat asupra netemeinicie acțiunii înaintate.

Curtea de Apel Chișinău a reținut că dreptul de a fi ales în Parlamentul Republicii Moldova, respectiv de a exercita mandatul de deputat îl au doar cetățenii Republicii Moldova care întrunesc celelalte condiții instituite de legislație, iar persoana care nu dispune de cetățenia Republicii Moldova nu este îndreptățită de a pretinde alegerea sa în Parlamentul Republicii Moldova.

Sub acest aspect, cu referire la prezenta cauză, instanța de judecată a constatat că reclamantul Mihai Cristian nu deținea la data emiterii hotărârii contestate a Comisiei Electorale Centrale cetățenia Republicii Moldova și, astfel, acesta nu dispune de dreptul de a candida la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 în listele candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, inclusiv a celei prezentate de Partidul Politic NOI.

În asemenea circumstanțe, prima instanță a apreciat ca fiind nefondate argumentele reclamanților referitoare la faptul că decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020 nu conține suficiente date pentru a identifica reclamantul Mihai Cristian, conținând o inversare de nume, deoarece acțiunile pertinente ale reclamantului Mihai Cristian denotă contrariul, în condițiile în care anume acesta s-a adresat cu acțiuni în instanță împotriva Președintelui

Republicii Moldova și Agenției Servicii Publice privind anularea actelor ce-i vizează cetățenia Republicii Moldova și actele de identitate, iar acceptarea acestor acțiuni pe rol denotă că Mihai Cristian pretinde încălcarea anume a dreptului său prin decretul nominalizat și acțiunile Agenției Servicii Publice, dar nu a terților.

Mai mult, instanța de fond a reținut că potrivit informațiilor oferite de Agenția Servicii Publice, emiterea decretului nominalizat a fost determinată de propunerea înaintată de aceasta în urma constatărilor făcute de Serviciul de Informații și Securitate anume în privința cetățeanului român Mihai (Rizea) Cristian, care a dobândit cetățenia Republicii Moldova la 28 decembrie 2017 în baza avizului Agenției Servicii Publice.

Curtea de Apel Chișinău a respins și argumentele reclamanților referitoare la faptul că necomunicarea de către Agenția Servicii Publice Comisiei Electorale Centrale a faptului contestării de către Mihai Cristian a acțiunilor Agenției în instanța de judecată ar demonstra ilegalitatea hotărârii contestate, inclusiv prin prisma art. 171 alin. (4) Cod administrativ, în contextul în care la dosar au fost prezentate probe ce atestă că la data emiterii hotărârii Comisiei Electorale Centrale, actele contestate de Mihai Cristian prin acțiunile înaintate împotriva Președintelui Republicii Moldova și Agenției Servicii Publice nu erau suspendate și nu erau anulate, motive pentru care simplul fapt al înaintării acțiunilor respective nu este opozabil Comisiei Electorale Centrale și nu produce pentru aceasta efecte juridice ce ar determina adoptarea unui comportament pozitiv în vederea acceptării solicitărilor înaintate de reclamanți în privința lui Mihai Cristian. Or, instanța de judecată a menționat că dobândirea valorii de lucru decis a unui act administrativ individual nu determină și caracterul executoriu al actului, acesta devinind executoriu în momentul obligativității lui, iar obligativitatea, din momentul comunicării actului (art. 171 alin. (4), coroborat cu art. 139 Cod administrativ). Totodată, prima instanță a enunțat că potrivit dispozițiilor art. 171, 172, 214 Cod administrativ, actul administrativ executat produce efecte până la suspendarea acestuia și dispunerea întoarcerii executării, condiții inexistente în cazul dat.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a învederat că deținerea în natură de către Mihai Cristian a buletinului de identitate (eliberat la 17 iunie 2019) și a permisului de conducere (eliberat la 26 noiembrie 2019) nu este determinantă în contextul în care Agenția Servicii Publice a anunțat Comisia Electorală Centrală despre pierderea din 3 noiembrie 2020 a valabilității actelor de identitate eliberate pe numele lui Mihai Cristian. Mai mult decât atât, instanța a reiterat că la data emiterii hotărârii contestate a Comisiei Electorale Centrale, decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020 producea efecte și era obligatoriu pentru toate autoritățile publice, inclusiv pentru Comisia Electorală Centrală.

Totodată, prima instanță a reținut că dispozițiile art. 171 alin. (4) Cod administrativ, ce reglementează, inter alia, că dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective, nu sunt aplicabile speței în condițiile în care interdicția de executare instituită de această normă în cazul depunerii unei cereri de suspendare a executării actului administrativ se referă la situația în care actul administrativ respectiv nu este executat, situație inexistentă în speță în contextul în care i materialele cauzei denotă poziția anulării valabilității actelor de identitate ale

lui Mihai Cristian, iar art. 214 alin. (6) Cod administrativ prevede că întoarcerea executării unui act administrativ în cazul dispunerii suspendării executării acestuia este pasibil de realizat doar prin încheierea instanței judecătorești de suspendare a executării acestuia, astfel încât dispozițiile normei invocate de reclamant nu produc efecte până la emiterea unei dispoziții corespunzătoare a instanței de judecată în corespundere cu art. 214 alin. (6) Cod administrativ.

La fel, instanța de fond a respins și argumentele reclamantilor Partidul Politic NOI și Mihai Cristian referitoare la faptul că avizul Agenției Servicii Publice nr. 01/3491 privind recunoașterea lui Rizea Cristian a cetățeniei Republicii Moldova, este valabil și nu a fost anulat, deoarece efectele decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020 anulează din data 3 noiembrie 2020 calitatea reclamantului Mihai Cristian de cetățean al Republicii Moldova, respectiv și efectele avizului nominalizat.

Prima instanță a apreciat ca fiind nefondate și argumentele reclamantilor cu trimitere la dispozițiile art. 140 Cod administrativ prin prisma solicitării lui Mihai Cristian înaintate în procesul inițiat privind anularea decretului nominalizat, deoarece în cazul dat efectele executorii ale decretului respectiv survin prin prisma art. 171 Cod administrativ, ca urmare a notificării acestuia, și nu ca urmare a dobândirii puterii lucrului decis.

În același context, instanța a respins și argumentele reclamantilor cu trimitere la scrisoarea Aparatului Președintelui Republicii Moldova nr. 2/1-6/3-129 din 9 februarie 2021, potrivit căruia asupra legalității decretului menționat al Președintelui Republicii Moldova urmează să se expună instanța de judecată în contextul contestării acestuia de către Mihai Cristian, deoarece interpretarea oferită de reclamant răspunsului dat este eronată, verificarea legalității decretului respectiv de către instanța de judecată neproducând efecte asupra caracterului executoriu al acestuia în condițiile respingerii cererii înaintate de Mihai Cristian privind suspendarea executării, decretul respectiv fiind deja executat de către Agenția Servicii Publice.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a apreciat că sunt neîntemeiate și argumentele reclamantilor în privința faptului că în extrasul prezentat din registrul de stat al populației nu este anulat numărul de stat de identificare a persoanei și lipsa în extrasul dat a mențiunii privind anularea actelor de identitate ale lui Mihai Cristian, deoarece potrivit pct. 8 al Regulamentului cu privire la registrul de stat al populației, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 333 din 18 martie 2002, introducerea inițială a datelor în registrul de stat al populației are loc în următoarele cazuri: la prima intrare în teritoriul Republicii Moldova (pentru străini), iar pct. 4 al aceluiași Regulament prevede că numărul de identificare de stat (IDNP) se atribuie fiecărei persoane fizice din teritoriul Republicii Moldova, nu doar cetățenilor Republicii Moldova, și se păstrează permanent, astfel încât neanularea acestuia nu denotă deținerea de către Mihai Cristian a cetățeniei Republicii Moldova.

Totodată, instanța a relevat că în condițiile în care din extrasul din registrul de stat al populației anexat la acțiunea în obligare, se constată că la rubrica „Acte de identitate” este specificat doar „pașaportul național al cetățeanului străin/apatrid”, și nu buletinul de identitate sau pașaportul cetățeanului Republicii Moldova, iar în rubrica „Cetățenie” este indicat „ROU”, ce corespunde abrevierii Republicii

Române, în cumul cu faptul că Agenția Servicii Publice a confirmat anularea actelor de identitate ale lui Mihai Cristian, denotă că argumentul acestuia din urmă referitoare la lipsa în extras a mențiunii respective, este eronat.

Astfel, prima instanță a enunțat că prezentarea Comisiei Electorale Centrale a buletinului de identitate al lui Mihai Cristian, care și-a pierdut valabilitatea ca urmare a intrării în vigoare la 3 noiembrie 2020 a decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020, nu combate legalitatea hotărârii contestate. Or, instanța de judecată a relevat că faptul pierderii valabilității buletinului de identitate al lui Mihai Cristian se confirmă chiar prin acțiunile pertinente ale acestuia, care a înaintat o acțiune privind restabilirea valabilității actelor de identitate emise pe numele lui Mihai Cristian împotriva Agenției Servicii Publice, astfel încât este cert că acesta cunoaște despre nevalabilitatea actelor sale de identitate.

În acest context, instanța de fond a reținut că art. 5 alin. (1) lit. e) al Legii privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte nr. 273 din 9 noiembrie 1994, stipulează că se consideră nevalabile actele de identitate ce nu corespund statutului juridic al titularului, astfel încât statutul executoriu din 3 noiembrie 2020, al decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1823-VIII din 2 noiembrie 2020 atrage nevalabilitatea actelor de identitate eliberate pe numele lui Mihai Cristian, efectele date nefiind suspendate în ordinea stabilită de lege.

Pentru considerentele expuse, instanța de judecată a apreciat ca fiind eronate trimiterile reclamanților la decizia Curții Constituționale emise pe marginea sesizării nr. 139g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a art. 71 alin. (1) din Codul electoral, deoarece în speță s-a constatat cu certitudine că la data emiterii hotărârii contestate a Comisiei Electorale Centrale, Mihai Cristian nu dispunea de dreptul de a fi ales în contextul neîntrunirii condițiilor legale, și anume pe motivul nedeținerii cetățeniei Republicii Moldova.

La fel, instanța de fond a respins argumentele invocate de Mihai Cristian, referitoare la faptul că anterior acesta a solicitat în perioada desemnării și înregistrării candidaților, prin cererea nr. CEC-7/12309 din 14 mai 2021, eliberarea listelor de subscripție pentru colectarea semnăturilor intenționând să candideze la funcția de deputat în calitate de candidat independent, acestea fiindu-i eliberate, deoarece acest fapt nu denotă recunoașterea de către Comisia Electorală Centrală a dreptului invocat al reclamantului și nu poate fi apreciată drept recunoaștere a dreptului lui Mihai Cristian de a fi desemnat candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, deoarece eliberarea listelor de subscripție nu produce aceste efecte, procedura respectivă nefiind echivalentă înregistrării candidatului, fiind doar o parte a procedurii administrative, ce urmează să se finalizeze prin înregistrarea candidatului, nerealizată în cazul dat, astfel încât în speță se constată lipsa caracterului contradictoriu al acțiunilor Comisiei Electorale Centrale.

Subsecvent, prima instanță a respins argumentele reclamanților referitoare la faptul că prin hotărârea contestată este afectat dreptul Partidului Politic NOI de a efectua modificări în lista electorală, prevăzut de art. 87 alin. (1) Cod electoral, deoarece acest drept urmează a fi realizat în corespundere cu exigențele legale, condiție însă nerespectată, or, instanța a reiterat că modificările solicitate privind

inclusiunea în lista candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova pentru alegerile anticipate din 11 iulie 2021 din partea Partidului Politic NOI sunt în privința unei persoane care nu întrunește condițiile legale pentru a beneficia de dreptul de a fi ales, concluzie aplicabilă și în privința invocării de către Mihai Cristian a încălcării pretinsului drept de a fi ales, garantat de art. 38 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, deoarece acest drept este garantat de norma constituțională invocată doar cetățenilor Republicii Moldova, condiție neîntrunită de către reclamantul Mihai Cristian.

Din considerentele expuse supra și deoarece nu s-a constatat lipsa temeiurilor legale pentru anularea hotărârii contestate, prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge acțiunea în obligare depusă de Partidul Politic NOI și Mihai Cristian cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 5095 din 28 iunie 2021 cu privire la cererea de modificare a anexei nr. 1 la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4958 din 4 iunie 2021 și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil de modificare a anexei nr. 1 la hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4958 din 04 iunie 2021, cu includerea lui Mihai Cristian la poziția nr. 2, în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova și schimbarea ordinii candidaților.

La 7 iulie 2021 Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și Mihai Cristian, au depus recurs împotriva hotărârii din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului au invocat dezacordul cu hotărârea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, iar instanța de judecată s-a expus asupra unor aspecte neinvocate în contestație.

Recurenții au reiterat motivele de fapt și de drept expuse în acțiunea înaintată, insistând asupra faptului că hotărârea contestată urma a fi anulată, deoarece încalcă în mod direct și grav dreptul candidatului electoral de a modifica lista de candidați la funcția de deputat pentru alegerile parlamentare, prevăzut în art. 87 alin. (1) Cod electoral și dreptul persoanei de a fi ales, prevăzut în art. 38 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova.

Au declarat că instanța de judecată nu a luat în considerare că Agenția Servicii Publice a comunicat Comisiei Electorale Centrale doar despre faptul că actele de identitate au fost declarate nevalabile, însă nu a comunicat Comisiei că subsemnatul, Mihai Cristian a contestat în instanța de judecată acțiunile Agenției Servicii Publice prin care au fost declarate nevalabile actele de identitate.

Au reiterat și faptul că în decretul fostului Președinte al Republicii Moldova prin care dispus retragerea cetățeniei lui Cristian Mihai, nu a fost reflectate alte date de identificare și respectiv, nu poate fi identificat cu certitudine destinatarul lui.

La fel, au enunțat că decretul Președintelui Republicii Moldova din 2 noiembrie 2020 privind retragerea cetățeniei lui Cristian Mihai, a fost contestat în instanța de judecată și astfel, decretul menționat în baza căruia Comisia Electorală Centrală a respins înregistrarea lui Mihai Cristian, pe lista candidatului electoral Partidul Politic NOI, nu are puterea lucrului decis.

Prin urmare, au relatat că în contextul în care la baza hotărârii Comisiei Electorale Centrale se află acte care au fost contestate în instanța de judecată, iar cererea de suspendare a acțiunilor Agenției Servicii Publice de declarare a nevalabilității actelor de identitate emise pe numele lui Mihai Cristian nu a fost examinată încă în ordine de recurs, aceste acțiuni nu produc efecte juridice, și respectiv nu pot fi executate în temeiul art. 171 alin. (4) Cod administrativ. Totodată, au menționat că deși a fost respinsă cererea de suspendare a decretului fostului Președinte al Republicii Moldova privind retragerea cetățeniei lui Mihai Cristian, această încheiere a fost atacată cu recurs în data de 29 iunie 2021.

În concluzie, au susținut că legalitatea decretului Președintelui Republicii Moldova privind retragerea cetățeniei, urmează a fi verificată de către instanța de judecată investită cu soluționarea acestei acțiuni, dar nu de către instanța de judecată investită cu soluționarea contestației împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale.

Recurenții au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, se contestă hotărârea Comisiei Electorale Centrale emisă în perioada electorală în cazul alegerilor parlamentare anticipate, care a fost emisă în conformitate cu prevederile Codului electoral.

Respectiv, în conformitate cu art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017 coroborat cu art. 2 alin. (2) Cod administrativ, la termenul de depunere a recursului împotriva hotărârii judecătorești sunt aplicabile normele Codului electoral, care față de Codul administrativ sunt norme juridice speciale, aplicabile anumitor categorii de raporturi sociale și/sau subiecți strict determinați.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel - un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Din actele cauzei rezultă că hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată în data de 6 iulie 2021. Astfel, recursul depus de către Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și de către Mihai Cristian, la data de 7 iulie 2021, este în termen.

La 7 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului Comisiei Electorale Centrale, copia recursului depus de către Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și de către Mihai Cristian.

Prin referința din 8 iulie 2021, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și de către Mihai Cristian, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva

Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și de către Mihai Cristian.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Partidul Politic NOI reprezentat de președintele partidului Vladimir Dachi și de către Mihai Cristian, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Victor Burduh